

7.B. Výtvarná interpretace jako součást výtvarné pedagogiky ve škole a v galerii. Individuální a kolektivní práce, trvalost a pomíjivost výsledků tvorby

Hučínová Lenka, 236143,

GP3MP_MGP Metodika galerijní pedagogiky jaro
2012; vedoucí Alice Stuchlíková

Interpretace výtvarného díla

„Podstatnou součástí umění ve všech vývojových stádiích lidské společnosti byly komentáře, interpretace a další výklady doplňující vlastní prožívání uměleckých děl.“

R. Horáček, str 38

Výtvarný projev je ve své podstatě určitým způsobem komunikace (můžeme konkretizovat na vizuální komunikaci) a jako takový vyžaduje už z principu i určitý způsob interpretace/pochopení/porozumění/dekódování apod.

*„Pokud se tedy zabýváme dějinami umění a uměleckými díly, pak vlastně nutně musíme svou interpretaci vytvářet jako prolínající se souhrn tří závažných zdrojů informací – tím prvním j samo **výtvarné dílo**, jeho dobový kontext a osobnost autora, druhým zdrojem jsou **výsledky dosavadních zkoumání a názorů historiků umění** a třetím zdrojem je naše **vlastní vnímání a prožitek.**“*

R. Horáček, str 45

Vztahy mezi těmito třemi veličinami mohou být různé – nezasvěcený divák patrně věnuje větší pozornost vlastnímu vnímání a prožitku, naopak odborník může vlivem své specializace vlastní dojmy upozadovat.

Míra informovanosti pak může značně ovlivnit všechny ostatní roviny vnímání a interpretování díla.

„Zajímavé také je, že Lichtwark i Hostinský shodně tvrdí, že je třeba především navázat kontakt s uměním současným, protože o současnou dobou jsme nejvíce a nejpřesněji informováni.“

R. Horáček, str. 38

„Jest počítati živým uměním, to jest uměním našeho století, nezdá se mi býti pochybným.“

A. Lichtwark

Současné umění je často citací dřívějších epoch a pro plné porozumění vyžaduje předchozí znalost.

Často reaguje na současné společenské dění; tím pádem se může stát časem méně srozumitelným

Někteří autoři jsou lépe čitelné pomocí osobní, emoční stránky, jiní pomocí racionální analýzy; ta hraje významnou roli obzvláště u konceptuálního umění.

Při zprostředkování umění bychom měli ovlivnit všechny roviny vnímání díla, pro dosažení porozumění.

Individuální a kolektivní práce

Klady a zápory samostatné práce:

- uklidnění, relaxace, koncentrace, meditace
- některým dětem vyhovuje více než práce ve skupině (ostych, přátelství/nepřátelství...)
- vlastní tempo práce (může samozřejmě být i nevýhodou)
- větší originalita, možnost projevit vlastní názor i pro méně průbojné

Úskalí:

- „dítě bez inspirace“, bez chuti pracovat, nebo nesamostatné
- časově náročnější, hůř se plánuje

Klady a zápory spolupráce:

- Rychlejší, dynamická, většinou zábavnější než izolovaná práce
- Výsledky bývají působivější, rozsáhlejší a efektnější (za krátký čas působivý výsledek)
- Podporuje organizaci, toleranci, efektivitu spolupráce (praktické pro život 😊)

Úskalí:

- Méně akční, nadané nebo průbojné děti zůstávají „v pozadí“
- Je obtížné dobře složit skupinu (samá děvčátka x skupina buřičů x skupina flegmatiků)
- Když se v jedné skupině sejdou dva vůdčí elementy mohou se dostat do neřešitelného konfliktu

„Vždy však platí, že „ve dvou se to lépe táhne“, neboť dvojice například snáze ztratí ostych při vyjadřování před ostatními, může vzájemně dotvářet své nápady. I případný výkres nebo jiná výtvarná práce jde ve dvou rychleji a zábavněji. Ale měla by zůstat dostatečná možnost pro takové děti, které raději pracují samostatně.“

R.Horáček [5]

- Vychovávat ke spolupráci, ale podporovat jednotlivost.
- Program by měl být vyrovnaný, ani příliš samostatný, ale ne JEN práce ve velké skupině.

„Při praktických výtvarných činnostech na výstavách zpravidla není dostatek času na to, aby účastníci mohli vytvářet nějakou složitou a časově náročnou práci. Pokud však třeba probíhá animace na výstavě konstruktivně orientovaného umění, velice výhodná je tvorba ve skupině. Určitý matematický nebo geometrický systém, k němuž účastníci animace dospěli, vynikne teprve na dokončené práci – pokud tedy pracují skupiny, jistě zvládnou i takový formát, který by jednotlivec rozhodně dokončit nedokázal. Navíc je možné mezi skupinami vytvářet určité konkurenční napětí, které probouzí vedle zvědavosti na vlastní výsledek i zájem o práci druhých.“

R.Horáček [6]

Trvalost a pomíjivost výsledků tvorby

Animační program se od výtvarné dílny liší právě podobou výstupu.

Výstup z animačního programu nemusí být nutně práce stylu výkresu či objektu (ačkoliv děti si rády odnášejí hotový výtvar)

Hlavním cílem animačního programu je poznatek, zážitek, dojem apod.

I při užití konceptuálního přístupu, výtvarných her a multimediálních akcí jsou hmatatelné výstupy pouze druhořadé.

Citace:

HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění*. 1. vyd. Brno: CERM, 1998. 142 s. neoznačeno. ISBN 80-7204-084-7

BABYRÁDOVÁ, Hana. *Výtvarná dílna*. 1. vyd. Praha: Triton, Nakladatelství MU, 2005. 290 s. Spisy Pedagogické fakulty MU č. 96. ISBN 80-7254-705-4